

Protocol Medicijnverstrekking en medisch handelen

Wettelijke context: de Wet BIG

Sinds 1997 is de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) van kracht. Hierin is vastgelegd op welke wijze personen bevoegd zijn tot handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg. Deze wet is niet van toepassing op noodsituaties, aangezien iedereen daarin wordt geacht te helpen naar beste weten en kunnen. Ook is deze wet niet van toepassing op het incidenteel mondeling toedienen van medicijnen en eenvoudige externe handelingen zoals het verwijderen van een splinter of het behandelen van een insectenbeet.

Wel is de Wet BIG van toepassing op alle handelingen die direct invloed uitoefenen op de interne toestand van het lichaam, zoals bijvoorbeeld het geven van injecties of het toedienen van sondevoeding. Dergelijke handelingen mogen in principe slechts worden uitgevoerd door daartoe bevoegde specialisten zoals artsen en verpleegkundigen.

Wettelijke context: de WGBO

Sinds 1995 is de Wet op de Geneeskundige BehandelingsOvereenkomst (WGBO) van kracht. Deze maakt formeel onderdeel uit van het Burgerlijk Wetboek, te weten in Boek 7 Afdeling 5 onder de titel "De overeenkomst inzake geneeskundige behandeling". Deze wet regelt de juridische relatie, de rechten en de plichten tussen een patiënt en een zorgverlener.

Voor scholen is het volgende belangrijk:

- Kinderbetrokkenheid: De school voert uitsluitend medicijntoediening uit op basis van schriftelijke toestemming van ouders. Hierbij wordt het kind passend bij leeftijd en ontwikkelingsniveau geïnformeerd en betrokken bij de uitvoering. Bij tegenstand van de leerling overlegt de school met de ouders en bij leerlingen vanaf 16 jaar wordt de eigen wil van de leerling gevolgd.
- Informatievoorziening: Hoewel de medische inhoudelijke informatie (zoals indicatie, risico's, bijwerkingen, wijze van toediening etc.) wordt aangeleverd door de ouders, welke zij weer hebben verkregen van de voorschrijvend specialist, moet de school er wel op toezien dat deze schriftelijke instructies compleet en duidelijk zijn. Daarnaast informeert de school ouders over de praktische uitvoering op school (zoals toediening, bewaring, registratie en contactprocedures bij bijwerkingen).
- Vertrouwelijkheid: Alle medische gegevens en toestemmingformulieren mogen uitsluitend worden ingezien door medewerkers die dit functioneel nodig hebben.
- Dossiervoering: Na elke verstrekking en toediening wordt deze geregistreerd. Hierbij worden in ieder geval de datum, het tijdstip, de medicatie, de dosering, de betrokken medewerker genoteerd. Deze registratie maakt onderdeel uit van de medische schooladministratie en wordt conform privacyregels beveiligd.
- Bewaartermijnen: Alle medische gegevens en toestemmingformulieren blijven beschikbaar zolang deze relevant zijn voor de zorg. Daarna worden ze conform schoolbeleid en privacywetgeving vernietigd of gearchiveerd.

Wanneer een kind ziek wordt op school of tijdens schooltijd

Wanneer een medewerker van de school vaststelt dat een kind ziek is geworden, dan is het uitgangspunt dat het kind naar huis gaat. Hiertoe neemt de school eerst contact op met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren. Het is belangrijk om vast te stellen of het kind thuis opgevangen kan worden en/of het kind opgehaald kan worden en/of dat de school als waarnemer van het ziektebeeld contact opneemt met de betreffende huisarts.

Ook wanneer een kind wellicht met een eenvoudig middel geholpen kan worden, zoals met een paracetamol tegen milde pijn of met Azaron tegen de jeuk van een insectenbeet, moet de school eerst contact zoeken met de ouders en bij voorkeur het kind zelf het woord te laten voeren.

Een medewerker van de school is in principe niet bekwaam om een medische diagnose te stellen en niet toegestaan om zonder toestemming van de ouders middelen te verstrekken of handelingen aan het lichaam te verrichten. Als de ouders of de door de ouders aangewezen vertegenwoordigers niet bereikbaar zijn, dan overlegt de medewerker met een lid van de directie en wordt bij twijfel altijd een huisarts geraadpleegd.

Medicijnverstrekking en -toediening

De Wet BIG is niet van toepassing op het incidenteel verstrekken en mondeling toedienen van medicijnen. Het geven van injecties valt wél onder de wet BIG en mag dus uitsluitend worden uitgevoerd door bevoegde zorgverleners.

Wel is het noodzakelijk dat ouders schriftelijk toestemming geven voordat een medewerker medicijnen of andere middelen mag verstrekken en/of toedienen. Hierbij moet schriftelijk worden vastgelegd wie de voorschrijvende specialist is, welke medicijnen het betreft, in welke frequentie de medicijnen moeten worden verstrekt en/of toegediend, in welke dosering en op welke wijze eventuele toediening moet plaatsvinden. Hiertoe wordt onderstaand formulier gebruikt.

Neem uitsluitend medicijnen in ontvangst in de originele verpakking, met de bijgevoegde bijsluiter en wanneer ze op naam staan van het betreffende kind.

In het geval van bijwerkingen of het onverhoopt verkeerd toedienen van het medicijn, dient de medewerker direct de voorschrijvende specialist te contacteren. Bij zorgwekkende ontwikkelingen wordt direct het landelijk alarmnummer 112 gebeld.

Wanneer medicijnen op school worden bewaard, dan dient uitsluitend de hiervoor door de school aangewezen afsluitbare (koel)kast te worden gebruikt die niet vrij benaderbaar is voor leerlingen.

Medisch handelen

De Wet BIG is niet van toepassing op eenvoudige externe handelingen zoals het verwijderen van een splinter of het behandelen van een insectenbeet. Wel is het zeer aan te raden om voorafgaande aan dergelijke handelingen eerst contact zoeken met de ouders en bij voorkeur het kind zelf het woord te laten voeren.

Wel is de Wet BIG van toepassing op alle handelingen die direct invloed uitoefenen op de interne toestand van het lichaam, zoals bijvoorbeeld het geven van injecties of het toedienen van sondevoeding. Dergelijke handelingen mogen in principe slechts worden uitgevoerd door daartoe bevoegde specialisten zoals artsen en verpleegkundigen en worden op school meestal uitgevoerd door Stichting Thuiszorg of door de ouders zelf.

Wanneer een specialist een medewerker van de school bekwaam acht, dan kan deze diegene een ondertekende verklaring van bekwaamheid verstrekken. Het medisch handelen van deze medewerker is daarmee toegestaan binnen de grenzen van de verklaarde bekwaamheid en valt mede onder de verantwoordelijkheid van de specialist die de verklaring van bekwaamheid verstrekke. Wel blijft een schriftelijk ondertekende toestemming van de ouders van een leerling vereist voordat medisch handelen door een bekwaam geachte medewerker is toegestaan.

Conform het arbeidsrecht staat het een medewerker te allen tijde vrij om de uitvoering van elke vorm van medisch handelen (zowel vallend als niet vallend onder de Wet BIG) te weigeren. In geval van calamiteiten die direct of indirect voortkomen uit het medisch handelen, blijft de medewerker civielrechtelijk aansprakelijk, ook bij een verklaring van bekwaamheid door een specialist en toestemming door de ouders.

Toestemmingsformulier Medicijnverstrekking en -toediening

Gegevens leerling

Naam:

.....

Geboortedatum:

.....

Adres:

.....

Gegevens ondertekenende ouder

Naam:

.....

Telefoonnummer thuis:

.....

Telefoonnummer werk:

.....

Gegevens medicijnverstekkende specialist

Naam:

.....

Telefoonnummer:

.....

Medicijngegevens

Het medicijn moet worden verstrekt vanwege de aandoening:

.....

Het medicijn heeft de officiële naam:

.....

Het medicijn moet als volgt worden bewaard:

.....

.....

Het medicijn moet worden verstrekt op de volgende momenten:

.....

.....

Het medicijn wordt telkens als volgt gedoseerd:

.....

.....

Het medicijn wordt telkens als volgt toegediend:

.....

.....

Ondertekening

Ondergetekende verklaart de school toestemming te geven voor verstrekking en/of toediening van bovenbeschreven medicijn volgens de bovenbeschreven werkwijze

Naam:

.....

Relatie tot leerling:

.....

Datum:

.....

Plaats:

.....

Handtekening: